Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 13ης Ιουλίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Διεθνής δικαιοδοσία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 – Διανοητική ιδιοκτησία – Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα – Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 – Άρθρα 81 και 82 – Αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης – Διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων του κράτους μέλους κατοικίας του εναγομένου»

Στην υπόθεση C-433/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία) με απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Αυγούστου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Bayerische Motoren Werke AG

κατά

Acacia Srl,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Bayerische Motoren Werke AG, εκπροσωπούμενη από τους L. Trevisan και G. Cuonzo, avvocati,

— η Acacia Srl, εκπροσωπούμενη από τους F. Munari, A. Macchi και M. Esposito, avvocati,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τους S. Fiorentino και M. Santoro, avvocati dello Stato,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Cattabriga, καθώς και τον M. Wilderspin,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Bayerische Motoren Werke AG (στο εξής: BMW), που εδρεύει στο Μόναχο (Γερμανία), και της Acacia Srl, που εδρεύει στο Έμπολι (Ιταλία), με αντικείμενο τον προσδιορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής της Acacia κατά της BMW.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 44/2001

3 Ο κανονισμός 44/2001 αντικατέστησε, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών). Ο κανονισμός αυτός καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Κατά το άρθρο 66, παράγραφος 1, του τελευταίου αυτού κανονισμού, ο εν λόγω κανονισμός «εφαρμόζεται μόνο στις αγωγές που ασκούνται, στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται ή καταγράφονται και στους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά ή μετά την 10η Ιανουαρίου 2015».

4 Το κεφάλαιο ΙΙ του κανονισμού 44/2001 επιγραφόταν «Διεθνής δικαιοδοσία» και περιελάμβανε δέκα τμήματα.

5 Το τμήμα 1 του κεφαλαίου αυτού επιγραφόταν «Γενικές διατάξεις» και περιελάμβανε μεταξύ άλλων το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού. Το άρθρο αυτό είχε την ίδια διατύπωση με το άρθρο 2 της Σύμβασης των Βρυξελλών και όριζε στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

6 Το τμήμα 2 του ως άνω κεφαλαίου του κανονισμού 44/2001, με τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», περιείχε μεταξύ άλλων το άρθρο 5 του κανονισμού. Το άρθρο αυτό είχε ουσιαστικά την ίδια διατύπωση με το άρθρο 5 της Σύμβασης των Βρυξελλών και όριζε τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

[…]

3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός·

[…]».

7 Το τμήμα 6 του ίδιου κεφαλαίου του κανονισμού 44/2001, με τίτλο «Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία», αποτελούνταν από το άρθρο 22 του κανονισμού. Το άρθρο αυτό είχε ουσιαστικά την ίδια διατύπωση με το άρθρο 16 της Σύμβασης των Βρυξελλών και όριζε τα εξής:

«Αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία, έχουν:

[…]

4) σε θέματα καταχώρισης ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, σχεδίων και προτύπων και άλλων ανάλογων δικαιωμάτων τα οποία επιδέχονται κατάθεση ή καταχώριση, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου η κατάθεση ή η καταχώριση ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε, ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με κοινοτικό νομοθέτημα ή με διεθνή σύμβαση.

[…]»

8 Το τμήμα 7 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, με τίτλο «Παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας», περιελάμβανε τα άρθρα 23 και 24 του κανονισμού.

9 Το άρθρο 23, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού αντιστοιχούσε κατ' ουσίαν στο άρθρο 17 της Σύμβασης των Βρυξελλών και όριζε τα εξής:

«Αν τα μέρη, από τα οποία ένα τουλάχιστον έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν διεθνή δικαιοδοσία. […]

[…]»

10 Το άρθρο 24 του ίδιου κανονισμού είχε ουσιαστικά την ίδια διατύπωση με το άρθρο 18 της Σύμβασης των Βρυξελλών και είχε ως εξής:

«Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

11 Το τμήμα 9 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, με τίτλο «Εκκρεμοδικία και συνάφεια», περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 27 του κανονισμού. Το άρθρο αυτό όριζε τα εξής:

«1. Όταν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διάφορων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο, αναστέλλει αυτεπάγγελτα την διαδικασία του μέχρις ότου διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

2. Όταν διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του πρώτου επιληφθέντος δικαστηρίου, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί, οφείλει να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του υπέρ του πρώτου δικαστηρίου.»

12 Το τμήμα 9 περιελάμβανε επίσης το άρθρο 28 του κανονισμού, το οποίο είχε ως εξής:

«1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση.

2. Όταν οι αγωγές αυτές εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία και για τις δύο αγωγές και ότι το δίκαιό του επιτρέπει την ένωση συναφών υποθέσεων.

3. Είναι συναφείς, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξετασθούν και να εκδικασθούν ταυτόχρονα, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων αν τυχόν οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.»

13 Το κεφάλαιο VII του κανονισμού 44/2001 επιγραφόταν «Σχέσεις με άλλα κείμενα». Περιείχε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 67 του κανονισμού, το οποίο είχε ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός δεν προδικάζει την εφαρμογή των διατάξεων οι οποίες σε ειδικά θέματα διέπουν τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων και οι οποίες περιλαμβάνονται στα κοινοτικά νομοθετήματα ή στις εθνικές νομοθεσίες οι οποίες εναρμονίσθηκαν κατ' εφαρμογή των νομοθετημάτων αυτών.»

Ο κανονισμός 6/2002

14 Το άρθρο 19 του κανονισμού 6/2002 περιλαμβάνεται στον τίτλο ΙΙ αυτού, ο οποίος επιγράφεται «Δίκαιο περί σχεδίων και υποδειγμάτων». Το άρθρο αυτό έχει τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα» και ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Το καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα παρέχει στον δικαιούχο του δικαίωμα αποκλειστικής χρήσεως και δικαίωμα να απαγορεύει σε οιονδήποτε τρίτο τη χρήση χωρίς τη συγκατάθεσή του. Κατά την έννοια της παρούσας διάταξης, ως χρήση νοείται ιδίως η κατασκευή, η προσφορά, η διάθεση στην αγορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η χρήση προϊόντος στο οποίο είναι ενσωματωμένο ή εφαρμόζεται το σχέδιο ή υπόδειγμα, καθώς και αποθεματοποίηση του προϊόντος για τους σκοπούς αυτούς.»

15 Ο τίτλος ΙΧ του εν λόγω κανονισμού επιγράφεται «Δικαιοδοσία και διαδικασία σε αγωγές που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα», Ο τίτλος αυτός περιέχει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 79 έως 82 του κανονισμού.

16 Υπό τον τίτλο «Εφαρμογή της [Σύμβασης των Βρυξελλών] για την εκτέλεση», το άρθρο 79 του κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Εφόσον δεν ορίζεται άλλως στον παρόντα κανονισμό, στις διαδικασίες σχετικά με τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα […], εφαρμόζεται η [Σύμβαση των Βρυξελλών].

[…]

3. Όσον αφορά τις διαδικασίες μετά από αγωγές και ανταγωγές που προβλέπονται στο άρθρο 81:

α) δεν εφαρμόζονται το άρθρο 2, το άρθρο 4, το άρθρο 5 παράγραφοι 1, 3, 4 και 5, το άρθρο 16, παράγραφος 3, και το άρθρο 24 της [Σύμβασης των Βρυξελλών],

β) τα άρθρα 17 και 18 της [Σύμβασης των Βρυξελλών] εφαρμόζονται, τηρουμένων των ορίων του άρθρου 83, παράγραφος 4, του παρόντος κανονισμού,

[…]».

17 Το άρθρο 80, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, με τίτλο «Δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων», έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη ορίζουν στο έδαφός τους τον μικρότερο δυνατό αριθμό πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων εθνικών δικαστηρίων (εφεξής καλούνται "δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων"), τα οποία ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται με τον παρόντα κανονισμό.»

18 Το άρθρο 81 του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Αρμοδιότητα σε θέματα παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας», έχει ως εξής:

«Τα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία:

α) επί αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης και –αν επιτρέπεται βάσει του εθνικού δικαίου– αγωγών για επαπειλούμενη παραποίηση/απομίμηση κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων,

β) επί αγωγών για τη διαπίστωση μη παραποίησης/απομίμησης κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, αν επιτρέπεται βάσει του εθνικού δικαίου,

γ) επί αγωγών περί ακυρότητας ενός μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος,

δ) επί ανταγωγών περί ακυρότητας ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, οι οποίες ασκούνται στο πλαίσιο των αγωγών βάσει του στοιχείου α'.»

19 Το άρθρο 82 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Γενική δικαιοδοσία», προβλέπει:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, καθώς και της [Σύμβασης των Βρυξελλών] που εφαρμόζονται δυνάμει του άρθρου 79, οι διαδικασίες που προκύπτουν από αγωγές και ανταγωγές που προβλέπονται στο άρθρο 81 διεξάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ο εναγόμενος έχει την κατοικία του ή, αν δεν έχει κατοικία σε ένα από τα κράτη μέλη, στο δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο έχει εγκατάσταση.

2. Εάν ο εναγόμενος δεν έχει ούτε κατοικία ούτε εγκατάσταση σε κράτος μέλος, οι διαδικασίες αυτές διεξάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κατοικία του ο ενάγων ή, αν δεν έχει κατοικία σε ένα από τα κράτη μέλη, ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει εγκατάσταση.

3. Εάν ούτε ο εναγόμενος ούτε ο ενάγων έχουν κατοικία ή εγκατάσταση, οι εν λόγω διαδικασίες διεξάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει το [Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)].

4. Παρά τις παραγράφους 1, 2 και 3:

α) εφαρμόζεται το άρθρο 17 της [Σύμβασης των Βρυξελλών], όταν οι διάδικοι συμφωνούν να έχει δικαιοδοσία ένα άλλο δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων,

β) εφαρμόζεται το άρθρο 18 της [Σύμβασης των Βρυξελλών], όταν ο εναγόμενος παρίσταται ενώπιον άλλου δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

5. Οι διαδικασίες που απορρέουν από αγωγές και αιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 81, στοιχεία α′ και δ′ μπορούν επίσης να διεξάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο διαπράχθηκε ή επαπειλείται να διαπραχθεί η παραποίηση/απομίμηση.»

20 Το άρθρο 110, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο XII «Τελικές διατάξεις», επιγράφεται «Μεταβατική διάταξη» και ορίζει τα εξής:

«Μέχρις ότου αρχίσουν να ισχύουν οι σχετικές τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, δεν προστατεύεται ως κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα ένα σχέδιο ή υπόδειγμα που αποτελεί συστατικό σύνθετου προϊόντος, το οποίο χρησιμοποιείται κατά την έννοια του άρθρου 19, παράγραφος 1, για την επισκευή του εν λόγω σύνθετου προϊόντος, προς αποκατάσταση της αρχικής του εμφάνισης.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

21 Η Acacia κατασκευάζει και διαθέτει στο εμπόριο ζάντες αλουμινίου για τροχούς αυτοκινήτου. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο, οι ζάντες αυτές είναι αντίγραφα ζαντών αλουμινίου οι οποίες κατασκευάζονται από κατασκευαστές αυτοκινήτων, διατίθενται δε στο εμπόριο με το σήμα WSP Italy, όπου WSP σημαίνει «Wheels Spare Parts» (στο εξής: ζάντες-αντίγραφα).

22 Κατά το μέτρο που οι κατασκευαζόμενες από τους κατασκευαστές αυτοκινήτων ζάντες έχουν καταχωριστεί ως κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα, η Acacia υποστηρίζει ότι οι ζάντες-αντίγραφα τις οποίες η ίδια κατασκευάζει καλύπτονται από τη «ρήτρα επισκευής» του άρθρου 110, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002.

23 Με εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο το οποίο φέρεται να έχει κοινοποιηθεί στις 21 Ιανουαρίου 2013, η Acacia ενήγαγε την BMW ενώπιον του Tribunale di Napoli (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Νάπολι, Ιταλία), με αίτημα την έκδοση αποφάσεως για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης των καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων ζαντών αλουμινίου για τροχούς αυτοκινήτων, των οποίων δικαιούχος είναι η BMW, καθώς και τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού εκ μέρους της BMW. Η Acacia ζήτησε επίσης να υποχρεωθεί η BMW να παύσει κάθε ενέργεια που εμποδίζει τη διάθεση των ζαντών-αντιγράφων στο εμπόριο.

24 Η BMW παρέστη στη δίκη, καταθέτοντας υπόμνημα αντικρούσεως ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου. Με το υπόμνημα αυτό, προέβαλε στην αρχή της δίκης ενστάσεις για ανυπόστατη ή άκυρη επίδοση του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου, καθώς και για ανυπόστατη ή άκυρη πληρεξουσιότητα του συμβούλου της Acacia. Επίσης στην αρχή της δίκης, η BMW προέβαλε επικουρικώς ότι τα ιταλικά δικαστήρια δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία. Τέλος, για το ενδεχόμενο απόρριψης των ενστάσεων αυτών, η BMW ζήτησε, όλως επικουρικώς, την απόρριψη των αιτημάτων της Acacia ως ουσία και νόμω αβάσιμων.

25 Στο υπόμνημα αντικρούσεως, η BMW εξέθεσε μεταξύ άλλων τα εξής:

«Η BMW […], προς αποφυγή του κινδύνου να κηρυχθεί αδίκως απούσα από τη δίκη, ως δικονομική συνέπεια του γεγονότος ότι περιήλθε σε αυτή έγγραφο που υποστηρίζεται ότι έχει δικονομική αξία, καταθέτει το παρόν δικόγραφο αποκλειστικά και μόνο για να προβάλει, αφενός, ότι η διενεργηθείσα από την [Acacia] επίδοση ήταν ανυπόστατη και, αφετέρου, στην εξαιρετικά απίθανη περίπτωση που το δικαστήριο κρίνει ότι η αγωγή έχει εγκύρως ασκηθεί, ότι διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της ασκηθείσας από την Acacia αγωγής δεν έχουν τα ιταλικά, αλλά τα γερμανικά δικαστήρια.»

26 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 27 Μαΐου 2014, το Tribunale di Napoli (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Νάπολι) έταξε στους διαδίκους προθεσμία για την υποβολή συμπληρωματικών υπομνημάτων επί των δικονομικών ζητημάτων.

27 Στις 3 Οκτωβρίου 2014, η BMW υπέβαλε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία), αίτηση προκαταρκτικής επίλυσης του ζητήματος δικαιοδοσίας, το οποίο εξακολουθούσε να εκκρεμεί ενώπιον του Tribunale di Napoli (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Νάπολι). Επανέλαβε την άποψή της ότι τα ιταλικά δικαστήριο δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την αγωγή της Acacia. Η ενάγουσα φρονεί, αντιθέτως, ότι η διεθνής δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων είχε γίνει σιωπηρά αποδεκτή από την BMW, διότι η εναγόμενη προέβαλε την ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ιταλικών δικαστηρίων ενώπιον του Tribunale di Napoli (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της Νάπολι) μόνον επικουρικώς και μετά την έγερση της ενστάσεως για ανυπόστατη ή άκυρη επίδοση του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου, καθώς και για ανυπόστατη ή άκυρη πληρεξουσιότητα του συμβούλου της Acacia.

28 Στις 4 Μαρτίου 2015, ο γενικός εισαγγελέας του αιτούντος δικαστηρίου εισηγήθηκε, με τις προτάσεις του, να διαπιστωθεί έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας των ιταλικών δικαστηρίων.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Δύναται, κατά το άρθρο 24 του κανονισμού [44/2001], η αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, η οποία γίνεται προκαταρκτικώς αλλά επικουρικώς σε σχέση με άλλες επίσης προκαταρκτικές δικονομικές ενστάσεις και, εν πάση περιπτώσει, πριν από τα ουσιαστικά ζητήματα, να ερμηνευθεί ως αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας;

2) Μήπως το γεγονός ότι το άρθρο 82, παράγραφος 4, του κανονισμού [6/2002] δεν προβλέπει για τις διαφορές σχετικά με αρνητική αναγνωριστική αγωγή βάση διεθνούς δικαιοδοσίας άλλη από την κατά το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού βάση διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους μέλους κατοικίας του εναγομένου πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τούτο συνεπάγεται την απονομή αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας σχετικά με τις διαφορές αυτές;

3) Για να δοθεί απάντηση στο [δεύτερο ερώτημα], πρέπει επιπλέον να ληφθεί υπόψη η ερμηνεία των κανόνων αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας που περιέχονται στον κανονισμό [44/2001], και ειδικότερα του άρθρου 22, το οποίο καθορίζει τις περιπτώσεις εφαρμογής μιας τέτοιας διεθνούς δικαιοδοσίας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι διαφορές σχετικά με την καταχώριση ή το κύρος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, σχεδίων και υποδειγμάτων αλλά δεν περιλαμβάνονται οι διαφορές σχετικά με αρνητικές αναγνωριστικές αγωγές, καθώς και του άρθρου 24, το οποίο ορίζει ότι, πέρα από τις περιπτώσεις όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του κανονισμού αυτού, ο εναγόμενος έχει τη δυνατότητα να αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία άλλου δικαστηρίου, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζεται η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου στο οποίο προσέφυγε ο ενάγων;

4) Μήπως η θέση που το Δικαστήριο διατύπωσε στην απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, C-133/11, σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού [44/2001] έχει γενικό χαρακτήρα και απόλυτη εφαρμογή επί κάθε αρνητικής αναγνωριστικής αγωγής ασκηθείσας για να στοιχειοθετηθεί η έλλειψη ευθύνης εξ αδικοπραξίας, περιλαμβανομένης της αγωγής για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποιήσεως/απομιμήσεως κοινοτικών σχεδίων; Κατά συνέπεια, μήπως ο κατά το άρθρο 81 του κανονισμού [6/2002] κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας ή ο περιεχόμενος στο άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού [44/2001] έχουν εφαρμογή εν προκειμένω, ή η επιλογή του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία ανήκει στον ενάγοντα;

5) Στην περίπτωση που αγωγές για τη διαπίστωση καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως και αθέμιτου ανταγωνισμού έχουν ασκηθεί στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με κοινοτικά σχέδια με την οποία είναι συναφείς καθόσον προϋποθέτουν την ευδοκίμηση της αρνητικής αναγνωριστικής αγωγής, δύνανται οι αγωγές αυτές να συνεκδικαστούν από το ίδιο δικαστήριο βάσει διασταλτικής ερμηνείας του άρθρου 28, παράγραφος 3, του κανονισμού [44/2001];

6) Συνιστούν οι δύο αγωγές που προαναφέρθηκαν [στο αμέσως προηγούμενο ερώτημα] περίπτωση ευθύνης εξ αδικοπραξίας; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, δύνανται οι αγωγές αυτές να έχουν επίδραση ως προς την εν προκειμένω δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού [44/2001] (άρθρο 5, σημείο 3) ή του κανονισμού [6/2002] όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

30 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι η ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προβάλλεται, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, επικουρικώς σε σχέση με άλλες δικονομικές ενστάσεις οι οποίες προβλήθηκαν με την ίδια πράξη μπορεί να θεωρηθεί ως αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, οπότε συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας του δυνάμει του άρθρου αυτού.

31 Συναφώς, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι το άρθρο 24, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει της παραστάσεως του εναγομένου, επί όλων των ενδίκων διαφορών ως προς τις οποίες η διεθνής δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν απορρέει από άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού. Η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαστήριο έχει επιληφθεί της διαφοράς κατά παραβίαση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού, η δε εφαρμογή της έχει ως συνέπεια ότι η παράσταση του εναγομένου μπορεί να λογίζεται ως σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου και, επομένως, ως παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του (αποφάσεις της 20ής Μαΐου 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, σκέψη 21, καθώς και της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Cartier parfums-lunettes και Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, σκέψη 34).

32 Αφετέρου, το άρθρο 24, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού προβλέπει εξαιρέσεις από τον κανόνα της πρώτης περιόδου του ίδιου άρθρου. Συγκεκριμένα, η διάταξη της δεύτερης περιόδου ορίζει ότι δεν χωρεί σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως εφόσον ο εναγόμενος εγείρει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, δηλώνοντας έτσι τη βούλησή του να μην αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου (αποφάσεις της 20ής Μαΐου 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, σκέψη 22, καθώς και της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Cartier parfums-lunettes και Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, σκέψη 35).

33 Βάσει της νομολογίας του σχετικά με το άρθρο 18 της Σύμβασης των Βρυξελλών, διάταξη ουσιαστικά πανομοιότυπη με αυτή του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν συνεπάγεται παρέκταση της δικαιοδοσίας αυτής, εφόσον ο ενάγων και το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως έχουν τη δυνατότητα να αντιληφθούν, ήδη από την προβολή του πρώτου αμυντικού ισχυρισμού του εναγομένου, ότι η άμυνα αυτή σκοπεί στην αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση που, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, προβάλλονται, πέραν της

ενστάσεως ελλείψεως δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, και αιτήματα επί της ουσίας της διαφοράς (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Cartier parfums-lunettes και Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34 Επομένως, η εκ μέρους του εναγομένου αμφισβήτηση, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου εμποδίζει την παρέκταση της δικαιοδοσίας κατά το άρθρο 24, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 44/2001, χωρίς να έχει σημασία το εάν η αμφισβήτηση αυτή αποτελεί ή όχι το μοναδικό αντικείμενο της εν λόγω πράξεως.

35 Εν προκειμένω, η εκ μέρους της BMW αμφισβήτηση, με την πρώτη πράξη άμυνάς της ενώπιον του Tribunale di Napoli (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της Νάπολι), όχι μόνο της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αυτού, αλλά και της νομιμότητας της επιδόσεως του δικογράφου της αγωγής και της πληρεξουσιότητας του συμβούλου της Acacia δεν αναιρεί, κατά τα λοιπά, το γεγονός ότι, με την ως άνω πράξη της, η BMW αμφισβήτησε ρητώς και σαφώς τη διεθνή δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου. Όπως υπομνήσθηκε με τις σκέψεις 32 και 33 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 24, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 44/2001 αποσκοπεί στη μη παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας σε περίπτωση που ο εναγόμενος δηλώνει, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, τη βούλησή του να μην αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου. Επομένως, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως αυτή που αποτελεί αντικείμενο της κύριας δίκης, κατά την οποία έχει σαφώς προβληθεί in limine litis ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, η ρητή αυτή αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζει η Acacia, ως σιωπηρή αποδοχή της δικαιοδοσίας αυτής, με το σκεπτικό ότι η εν λόγω ένσταση προβλήθηκε επικουρικώς σε σχέση με άλλες δικονομικές ενστάσεις που προβλήθηκαν in limine litis.

36 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι η ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προβάλλεται, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, επικουρικώς σε σχέση με άλλες δικονομικές ενστάσεις οι οποίες προβλήθηκαν με την ίδια πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, οπότε δεν συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας δυνάμει του άρθρου αυτού.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

37 Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα, τα οποία επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 82 του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι οι κατά το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης ασκούνται, σε περίπτωση που ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μόνον ενώπιον των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού.

38 Συναφώς, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι, παρά την κατ' αρχήν εφαρμογή του κανονισμού 44/2001 στις αγωγές με αντικείμενο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του κανονισμού αυτού όσον αφορά την εκδίκαση των αγωγών και ανταγωγών που προβλέπει το άρθρο 81 του κανονισμού 6/2002 αποκλείεται βάσει του άρθρου 79, παράγραφος 3, του δεύτερου αυτού κανονισμού.

39 Λαμβανομένης υπόψη της εξαίρεσης αυτής, η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, τα οποία προβλέπει το άρθρο 80, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 για την εκδίκαση των κατά το άρθρο 81 αγωγών και ανταγωγών, απορρέει από τους κανόνες που προβλέπει ευθέως ο κανονισμός αυτός, οι οποίοι αποτελούν lex specialis έναντι των κανόνων του

κανονισμού 44/2001 (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, σκέψη 27, και της 18ης Μαΐου 2017, Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, σκέψη 26).

40 Περαιτέρω, από το γράμμα του άρθρου 82 του κανονισμού 6/2002 προκύπτει ότι οι κατά το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού αγωγές για διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης πρέπει να ασκούνται, εφόσον ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώπιον των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού, εκτός εάν συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας κατά την έννοια του άρθρου 23 ή του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001, τα οποία αντικατέστησαν τα άρθρα 17 και 18 της Σύμβασης των Βρυξελλών.

41 Τέλος, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων εκκρεμοδικίας και συνάφειας, κανένας κανόνας δικαιοδοσίας του κανονισμού 6/2002, εκτός του άρθρου 82 αυτού, ή του κανονισμού 44/2001, εκτός των άρθρων 23 ή 24 αυτού, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στις αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης που προβλέπονται από το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού 6/2002. Όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, του οποίου η εφαρμογή αποτελεί αντικείμενο του ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου, επισημαίνεται ότι η εφαρμογή της διατάξεως αυτής, η οποία αντικατέστησε το άρθρο 16, σημείο 4, της Σύμβασης των Βρυξελλών, σε διαδικασίες με αντικείμενο αγωγές και ανταγωγές του άρθρου 81 του κανονισμού 6/2002, αποκλείεται βάσει του άρθρου 79, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού.

42 Επομένως, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 82 του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι οι κατά το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης πρέπει να ασκούνται, σε περίπτωση που ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώπιον των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού, εκτός εάν συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας κατά την έννοια των άρθρων 23 ή 24 του κανονισμού 44/2001 και με την επιφύλαξη των περιπτώσεων εκκρεμοδικίας και συνάφειας που προβλέπουν οι εν λόγω κανονισμοί.

Επί του τέταρτου ερωτήματος

43 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί εάν ο κανόνας δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 έχει εφαρμογή όσον αφορά τις προβλεπόμενες από το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού 6/2002 αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης.

44 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 αντικατέστησε το άρθρο 5, παράγραφος 3, της Σύμβασης των Βρυξελλών και ότι η εφαρμογή της διατάξεως αυτής όσον αφορά την εκδίκαση των αγωγών και ανταγωγών που προβλέπει το άρθρο 81 του κανονισμού 6/2002 αποκλείεται βάσει του άρθρου 79, παράγραφος 3, στοιχείο α', του δεύτερου αυτού κανονισμού.

45 Η απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, Folien Fischer και Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664), την οποία επικαλείται το αιτούν δικαστήριο, εκδόθηκε επί υποθέσεως η οποία δεν αφορούσε κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα. Επομένως, η νομολογία αυτή δεν αναιρεί τον κανόνα αποκλεισμού του άρθρου 79, παράγραφος 3, στοιχείο α'.

46 Κατά συνέπεια, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 δεν έχει εφαρμογή στις αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κατά το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού 6/2002.

Επί του πέμπτου και έκτου ερωτήματος

47 Με το πέμπτο και το έκτο ερώτημα, τα οποία επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν οι αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού οι οποίες είναι συναφείς με αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, υπό την έννοια ότι προϋπόθεση για να γίνουν δεκτές οι πρώτες αποτελεί το να γίνει δεκτή η αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης, καλύπτονται από τον κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 ή από το σύστημα διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού 6/2002. Εφόσον ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 θεωρηθεί εφαρμοστέος σε αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί επιπλέον εάν υφίσταται δυνατότητα «διασταλτικής» ερμηνείας των κανόνων συνάφειας του άρθρου 28 του κανονισμού 44/2001, υπό την έννοια ότι ο ενάγων δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο που ενδεχομένως έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει τις αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού βάσει του προαναφερθέντος άρθρου 5, σημείο 3, να εκδικάσει όχι μόνον τις αγωγές αυτές, αλλά και την αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

48 Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 σε υπόθεση όπως αυτή της κύριας δίκης, από τα προδικαστικά ερωτήματα, καθώς και από τις διευκρινίσεις που παρατίθενται στην απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το χαρακτηριστικό της υποθέσεως αυτής είναι ότι το εάν μπορούν ενδεχομένως να γίνουν δεκτές οι αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού μπορεί να κριθεί μόνον αφού εκδοθεί απόφαση επί του βασίμου της προβλεπόμενης από το άρθρο 81, στοιχείο β', του κανονισμού 6/2002 αγωγής για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης.

49 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εφόσον οι αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού ασκούνται σε συνάφεια με αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος και με αυτές προσάπτεται ουσιαστικά στον δικαιούχο του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος ότι αντιτίθεται στην κατασκευή, από τον αιτούντα τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης, αντιγράφων του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος, το αρμόδιο δικαστήριο πρέπει να προσδιορίζεται, για το σύνολο της διαφοράς, βάσει του συστήματος δικαιοδοσίας του κανονισμού 6/2002, όπως αυτό ερμηνεύεται κατά τα προεκτεθέντα με την απάντηση στο πρώτο, στο δεύτερο, στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα.

50 Συγκεκριμένα, σε μια τέτοια περίπτωση, οι αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού στηρίζονται ουσιαστικά στους ισχυρισμούς που προβάλλονται στο πλαίσιο της αγωγής για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης, με τους οποίους υποστηρίζεται ότι η κατασκευή αντιγράφων δεν συνιστά παραποίηση/απομίμηση, οπότε ο δικαιούχος του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος οφείλει να δεχθεί τον προερχόμενο από τα αντίγραφα αυτά ανταγωνισμό. Εάν, υπό τις περιστάσεις αυτές, ο προσδιορισμός του έχοντος διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίου διενεργούνταν βάσει του κανόνα του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, θα θιγόταν η πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 79, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 6/2002, το οποίο αποσκοπεί ακριβώς στη μη εφαρμογή του κανόνα αυτού, όσον αφορά,

ιδίως, τις διαφορές μεταξύ κατασκευαστών αντιγράφων και των δικαιούχων των κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο το αν ο δικαιούχος του συγκεκριμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος δύναται να απαγορεύσει την κατασκευή των αντιγράφων.

51 Βάσει των προεκτεθέντων, παρέλκει η εξέταση των συγκεκριμένων προδικαστικών ερωτημάτων κατά το μέρος που αφορά την ερμηνεία του άρθρου 28 του κανονισμού 44/2001.

52 Συνεπώς, στο πέμπτο και στο έκτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 δεν έχει εφαρμογή σε αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού οι οποίες είναι συναφείς με αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, υπό την έννοια ότι, για να γίνουν δεκτές οι πρώτες, πρέπει προηγουμένως να γίνει δεκτή η αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης.

Επί των δικαστικών εξόδων

53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι η ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προβάλλεται, με την πρώτη αμυντική διαδικαστική πράξη, επικουρικώς σε σχέση με άλλες δικονομικές ενστάσεις οι οποίες προβλήθηκαν με την ίδια πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, οπότε δεν συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας δυνάμει του άρθρου αυτού.**

2) **Το άρθρο 82 του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, έχει την έννοια ότι οι κατά το άρθρο 81, στοιχείο β′, του κανονισμού αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης πρέπει να ασκούνται, σε περίπτωση που ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώπιον των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού, εκτός εάν συντρέχει παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας κατά την έννοια των άρθρων 23 ή 24 του κανονισμού 44/2001 και με την επιφύλαξη των περιπτώσεων εκκρεμοδικίας και συνάφειας που προβλέπουν οι εν λόγω κανονισμοί.**

3) **Ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 δεν έχει εφαρμογή στις αγωγές για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης που προβλέπονται από το άρθρο 81, στοιχείο β′, του κανονισμού 6/2002.**

4) **Ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 δεν έχει εφαρμογή σε αγωγές για τη διαπίστωση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και αθέμιτου ανταγωνισμού οι οποίες είναι συναφείς με αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, υπό την έννοια ότι, για να γίνουν δεκτές οι πρώτες, πρέπει προηγουμένως να γίνει δεκτή η αγωγή για τη διαπίστωση περί μη υπάρξεως παραποίησης/απομίμησης.**

(υπογραφές)